

Jubileul de 50 de ani

„GAZETEI TRANSILVANIEI”.

Câmpeni, 1 Ianuarie 1888.

La serbarea jubileului de 50 de ani al „Gazetei Transilvaniei”, mama diaristiceii române, zelosa apărătoare a drepturilor naționale, neobosita promovatoare de literatură și cultură română, — inteligența română din Țera Motiloru cu mare entuziasm vă felicită cordialu.

Trăescă mecenatul Românilor George Barițu, trăescă demnulu succesor și actualulu redactor Dr. A. Mureșianu!

Petru cavaleru de Joannette, Michail Andreica, I. Danciu protopopu, I. Poruțiu, Dr. Preda, Candrea, N. Cothișel, P. C. Gerasim, Georgiu Corcheșiu, Gerasim Morariu, Michail Contes, N. Muntean, I. Motora, Iosif Gomboș, Nicolau Corcheșiu, dascalu român.

Cehulu Silvaniei, 1 Ianuarie 1888.

Primiți și felicitările noastre la aniversarea jubileului de 50 de ani al multu prețuitei foi „Gazeta Transilvaniei”.

Georgiu Popu, Florian Cocianu, Dimitriu Suci.

Cetatea de Baltă, 1 Ianuarie 1888.

Din inimă salutăm și gratulăm jubileul de 50 de ani al diarului „Gazeta Transilvaniei”.

Dumnezeu este cu noi și cu sfânta noastră cauză. Apere dulcea națiune de dușmani și pe bravii ei conducători, apărători și publiciști!

Trăescă întemeiatorulu „Gazetei” Barițu, și actualulu ei redactoru!

Români tărâncei:

Nicolae Todoran protopop, Miron Dascalu preot, Nicolae Manovicu parochu, Iosif Crișan parochu, Zacheiu Sasu parochu, Petru Popu parochu, Toma Iieșu parochu, Ionu Sociu parochu, George Oprea parochu, Petru Popu parochu, George Costin parochu, Ionu Moldovan parochu, Atanasiu Horpțeanu parochu, Nicolae German capelanu, Ilie Surdu proprietaru, Ionu Cucuiu cantor, Ionu Țeranu invetatoru emeritatu, George Filip cantor și invetatoru, Nicolae Popovic invetator, George Moșiu invetatoru, Dionisiu Filimon invetatoru.

Aradu, 1 Ianuarie 1888.

Cu fală privim la viața și lupta ta de o jumătate de seculu pentru drepturile și limba poporulu român.

Seculul încă se duc lupta glorioasă și victorioasă. Noi îți uram și te urmam.

Vasiliu Stănescu, Vasiliu Mangra, Nicolae Oncu, Vasilie Pop, Aurelu Suci, Grigore Venter, George Telescu, Clemente Lupșia.

Lipova, Bănatu, Ianuarie 1888.

Cincideci de ani de luptă bună ai luptat cu credință, ai pașit înainte cu speranța în viitorulu națiunii. Dreptatea va învinge.

Davidu P. Simon, Dr. Suci, Tuduescu, Adrianu Micu, Dr. Cuparescu, Iuliu Missicui, Valeriu Oprianu, A. Albescu, E. Felosinsky, Georgiu Vancu de Tövis, Aureliu Popovicu, Demetriu Munteanu, Atanasiu Pasca, Teodoru Munteanu, Ionu Munteanu, Atanasie Popu, Petru Carp, Rista Bichichean, Constantin Crețian, Ionu Ardeleanu, Stefanu Simon, Teodoru Simon.

Greu de descifratu în telegramă. Red.

Șemnițu, 1 Ianuarie 1888.

Urăm viață lungă „Gazetei Transilvaniei”, gloriosulu cârmaci, care cu demnitate a condus, pe marea furtunoasă a politiceii, o jumătate de seculu barca națiunii române.

Tinerimea română academică din Șemnițu.

Bucuresei, în 4 Ianuarie 1888.

Regretu din sufletu, că împrejurări independente de voința mea m'au opritu să-mi împlinesc o datoriă sfântă de Română cu ocaziunea jubileului „Gazetei”, spre a-mă pute numera printre aceia, cari v'au încungiuratu la această serbare patriotică, seu cel puțin printre cei-ce v'au felicitat în scrisu.

Crede însă, că cu inima nu am lipsitu a împărtăși omagiile mele de recunoștință acelor nemuritori muncitori ai „Gazetei”, cari o jumătate de seculu au luptat cu devotamentu pentru mântuirea cauzei Românilor de peste Carpați.

E o datoriă sacră pentru fiecare Român simțitoru să țină seamă de sacrificiile și credința cum a trăit „Gazeta” cincizeci de ani și cu câtu interesu a apăratură acestu organu *păsurile neamului nostru*. Atâtea mii de Ardeleni câți ne găsim emigrați aci, în România, mulți cu dare de mână, am pute să ne interesăm mai de aproape pentru viitorulu „Gazetei” spre a-i asigura o durată trainică, să-i putem serbători spre fala și gloria noastră și Centenarulu.

Sunt sigur, iubite D-le Mureșianu, că celu mai mare act și datoriă a Românilor Ardeleni s'a împlini în casulu când, d'acum în colo, aceia, cari adeseori și facu datoria numai cu forma, se o traducă în fapte, și nu e nici o ocaziune mai potrivită, decât sprijinirea „Gazetei” pentru viitoru cu mai multu interesu din partea celor ce putem.

Ar fi cea mai frumoasă felicitare acestă cu ocaziunea jubileului și pentru luptătorii „Gazetei”, cari trăesc și muncesc, er pentru aceia, cari nu mai sunt între noi, aru fi unu omagiu adus memoriei lor scumpe.

Ioan Mihalcea.

Budapesta, 1 Ianuarie 1888.

Primiți felicitările noastre colegiale.

Biuroulu de corespondență telegrafică maghiară.

Brașov, 12 (24) Ianuarie 1888.

S'a făcutu multă vorbă în zilele din urmă despre o părere, ce a exprimat-o prințulu de Bismarck asupra situațiunii într-o conversațiune la masă. Unulu din oșpeți vorbi de prospectele pentru susținerea păcii și întrebă pe principele Bismarck, de ce bursa este încă totu așa de agitată, cu toate aceste prospecte.

Cancelarulu răspuse mai întâi: „Mai că n'amă avé să ne temem de răboiu în intervalu de doi sau trei ani.” Idată însă restă Bismarck acestă aserțiune dicend: „pentru anul acesta celu

puțină așu admite acestă cu ore care siguranță,” și fără a se întreprinde a da în urmă: „ce-i dreptu asta am crețut-o și în 1870, și totuși s'a întemplat altfel.”

Cu alte cuvinte totu acolo stăm, unde amă stat. Inuși Bismarck nu este în stare a prevedea adă toate cele ce se pot întempla. Cumpăna păcii e erăși mai grea, der nesiguranța și pericolulu unui răboiu nu s'au micșorat cu nimic.

Cea mai mare greutate o întempină puterile încă totu în Bulgaria. Aici lucrurile se incurcă pe di ce merge mai mult. Prințulu de Coburg căletoresce acum cu mamă-sa prin Rumelia, unde a fostu primitu cu însuflețire de populațiune. Se pare der că influința rusescă este încă departe de recăștigarea țărâmulu în Bulgaria. Acum se scrie că ambasadorulu rusesc Șuvalov a primitu instrucțiuni pentru a reincepe negocierile cu puterile în privința Bulgariei. Rusia, se dice, este acum din nou înclinată a se înțelege cu celelalte puteri semnate.

Nu lipsecu nici presemnele altor nouă complicațiuni în peninsula balcanică. Muntenegrenii se pregătesc a pași și ei pe arenă. Deocamdată pretind delat Turcia ca să le estradeze pe toți Muntenegrenii prinși, cari au luat parte la răscola din Burgas.

S'a mai vorbitu și de nisce planuri ale Rusiei de a ocupa teritoriul turcesc în Asia mică, ținându-le ca zalogu pentru despăgubirea de răboiu ce-o mai dătoresc Sultanulu Rusiei. „Novoie Vremia” protesteză însă contra acestor faime, dicend că sunt scorrite numai cu scopu de a ațîța contra Rusiei.

Și pre când numita foia rusescă discută posibilitatea unei înțelegeri între Austria și Rusia, „Times” din Londra publică unu articolu sensaționalu, care culminează în dorința, ca comitele Kalnoky, celu supus Germaniei și înclinat spre pace cu Rusia, să se retragă și în locul lui să vină earăși contele Iuliu Andrassy.

Monarchia Habsburgilor — scrie corespondentulu diarului „Times” — poate să existe foarte bine, der nu sub conducerea contelui Kalnoky, ci sub conducerea unui ministru de externe, care să scie a se încrede mai bine ca elu în puterea acestei monarchii. În fine numesce cu numele pe contele Andrassy, dicend că acesta ar sci mai bine ca Kalnoky să aducă la valoare pozițiunea de putere a monarchiei, fără a merge ca elu după poruncile celor din Berlinu.

Se suscită în corespondența memorată a diarului englesu idea, ca Austro-Ungaria să meargă de sine-stătătoru, fiindu în stare a încheia alianță chiar și cu Franța și cu Rusia. Cum ar veni însă tocmai contele Andrassy, care a inaugurat alianța de față cu Germania, ca să o rupă?

S'au și grăbitu omenii lui Andrassy a ruga pe corespondentulu lui „Times” să declare, că ceea ce

a scrisu nu a scrisu în urma unei inspirațiuni a contelui Andrassy, ci numai după propria lui chibzuire.

Imprejurarea însă că se discută în atâtea moduri multu laudata alianță dintre Austro-Ungaria, Germania și Italia, dovedesce că ea nu este clădită pe petru și că unu viscolu nu prea tare o poate dărâma.

Austro-Ungaria și Germania.

Corespondentulu din Viena alu foiei engleze „Times” a adresat acesteia o corespondență, care a făcutu sânge rău atât în Viena cât și în Berlinu, deoarece se crede că articolulu e inspirat de contele Andrassy. Etă cuprinsulu lui:

Corespondentulu dice că raportulu dintre Austro-Ungaria și Germania preocupă, cu privire la evenimentele din Orientu, seriosu cercurile politice. Guvernulu germanu, nu-i vorba, a desaprobatu atacurile foilor oficiose contra Austro-Ungariei, der pre tardiu ca să aibă efect. În Austro-Ungaria a surprinsu împrejurarea că, după ce s'a premăritu tripla alianță, foile prințului Bismarck s'au exprimat astfel, ca „și cum pacea europenă s'ar pute susține numai prin concesii ce ar avé să le facă Austro-Ungaria Rusiei.

Se creduse că pe temeiulu triplei alianțe, Austro-Ungaria, Germania și Italia se voru îndrepta contra oricărui puteri ce ar turbura pacea în Orientu ori în Occidentu. Der de când foile germane au atacat pe Austro-Ungaria, credința acestă s'a sdruncinat. Până deunăd se credea, că fără alianța Germaniei, Austro-Ungaria n'ar pute exista ca mare putere, pe când acum începe a se judeca mai raționalu și fiecare se întrebă, decă nu tocmai pentru Germania formeză alianța cu Austro-Ungaria o cestiune de viață. Foile germane cu atacurile lor nechibzuite s'au jucat cu foculu. Armata austro-ungară abia își are alta egală ei în Europa. Monarchia e și singură în stare să se măsore cu Rusia și decă guvernulu austro-ungar s'ar convinge de falsitatea și sperjuria Germaniei, atunci Germania, totalu izolată prin acestă, ar ajunge într-o situațiune foarte grea.

Pe când foile contelui Kalnoky vesteu binecuvântările alianței cu Germania, Germania din contra a luat cea mai hotărâtă pozițiune dușmănescă față cu Ungaria în privința economică și contele Kalnoky n'a fostu în stare să ușureze vămile îndreptate contra Austro-Ungariei. Cu toate astea foile lui au arătat alianța cu Germania ca absolutu necesară pentru osistența Austro-Ungariei, care în urma politiceii ministrului seu de externe a fostu foarte subordonată Germaniei în cursulu ultimilor ani. Monarchia Habsburgilor poate foarte bine să existe, der nu sub conducerea contelui Kalnoky, ci sub conducerea unui ministru de externe, care se poate încrede mai bine decât elu în puterea acestei monarchii.

Este faptu, că regimulu contelui Kalnoky arată o lungă seriă de compromise și greseli nervose. Kalnoky e barbatu destoinic, der a ajunsu pre curend în pozițiunea sa de acum și n'a sciută niciodată să înțelgă, că e ministrulu conducătoru alu unei mari puteri. Ca prim-ministru în Monaco ori în Wür-

tembergă, ar fi foarte la loc, dăr ca conducătorul altă celei mai distinsă și mai vechei monarhii a Europei și-a greșit cu totul cămarea. Sub conducerea unui altă ministru de esterne, d. e. a contelui Andrassy, Austro-Ungaria ar vorbi cu totul în altă tonă, care mai curând ar pute asigură pacea europeană. Tisza a făcut în camera ungară mare complimentul contelui Andrassy când a declarat, că bucuros ar ceda locul său contelui Andrassy, dăr nimănui altă. Prin această elă a dată expresiune acelei opiniuni publice, care domnesce în tôte clasele sociale ale monarhiei austro-ungare, că conducerea afacerilor esterne ale monarhiei acesteia trebuie să se încredințeze erăși contelui Andrassy ori altui bărbat de stat, care ca și acesta simte și scie să aducă la valoare pozițiunea de mare putere a monarhiei și condițiunile gloriosului ei viitor.

Kalnoky mai e acusat în fine, că ar conduce politica monarhiei după ordinele ce le primesce din Berlin și, veđi Dămne, nu după pofta inimei celor din Pesta.

SCRILE DILEI.

Ministrul ungaresc de instrucțiune, printr'o ordonanță, interdice directorilor superiori a mai admite școlari gimnasiști, cari au repetit o classă și au cădută din nou la esamen. În unele locuri se admitea până acum școlari și a treia oră, dăr în urma ordonanței, această nu se va mai întâmpla.

În urma comiterii crimei din S rada Dionisie în Bucuresci, guvernul român espulsă pe supuși austro-ungari, cari n'au pașapörte. Deja, ne spun foile din România, s'au espulsat până acum vr'o 48 de inși. Totu foile din România ne mai spun, că guvernul român a ridicat gravamine contra autorităților din Brașov, fiind că favorizează, cum se dice, reintörcearea în România a supușilor ungar și jidovi espulsați.

„Ellenzek“ întrebă „indignat“ pe foile ungaresc din Budapesta, decă sciu că comerciantul de acolo Alexandru Sueff din Strada Waizner anunță în limba germană un deposit bogat a-sortat de articule de toaletă ș. a. — În toilul ernei atăta ferbințelă!

În Sighisora s'a impușcat la 22 Ianuarie n. oficialul de poște Emerich Bandi.

În nóptea de 21 Ianuarie n. au intrat lupi în curtea unei case din suburbul Hazsongard în Clușiu, unde au

sfașiat și au mncat cânele din curte. — Să mai dice cimeva că nu e justificată existența Kulturgyletului.

Opera și teatrul național ungaresc din Pesta au un nou intendant, pe Franz Beniczky. Cum se vede, contele Keglevich n'a mai putut fi ținut contra curențului, care cerea îndăturarea lui. Fi-va noul intendant în stare să scape opera și teatrul de crisa și deficită? Cătă e hăulă nu.

Resultatele colonisării Ciangăilor.

Comisariatul guvernului pentru colonizarea Ciangăilor, care există din anul 1883, se desființază cu finea lunii acesteia printr'o ordinațiune a ministrului de comunicațiune, și se vor preda agendele acestui oficiu Directoratului r. *causarum regalium* din Seghedin.

„Szegedi Napló“, înregistrând această scire, publică o scrisore din Panciova, care critică activitatea acestui oficiu într'un mod foarte aspru și descrie starea Ciangăilor cu colorile cele mai triste. Funcționarii, dice această scrisore, nu au făcut nimic altceva decât și-au tras lefile loră destul de mari, pentru Ciangăi însă nu s'a făcut nimic. Tötă întreprinderea colonisării a costat peste un milion de florini, și acești bani s'au topit tot în mânilor funcționarilor, er pentru coloniști nu s'a didit nici măcar un coteț de porci, ömieni stau fără vite și fără instrumente agricole.

La această scrisore a răspuns deputatul Adam Bornemisza ca comisar guvernial pentru colonizarea Ciangăilor la cursul de jos al Dunării, a adresat föiei „Szegedi Napló“ o scrisore în care dice între altele, că starea coloniștilor nu e atăt de desperată cum se descrie.

Va să dice nici strălucit cum buciunau „patrioții“. Sapienți sat.

Un incident în dieta ungară.

Cu ocasiunea desbaterii generale asupra proiectului de lege privitor la conchiāmarea rezerviștilor pentru șapte zile, s'a întâmplat următorul incident:

Deputatul conte C. Pongracz, care nu se ține de nici una dintre partidele dietei, vorbind pentru proiectul de lege dice între altele, că adă armata comună și honveđimea nu mai e ceea ce a fost înainte cu 22 de ani; öștirea s'a reorganizat cu desevărșire și în fruntea ei stă un beliduce victorios.

Atunci Coloman Thaly din stanga extremă a strigat: „Cine este acesta?“ Contele Pongracz răspuns: „Archiducele Albrecht, care a învins la Custozza“. — Erăși strigă Thaly: „Acolo a fost ușor!“ — Pongracz replică, că și în viitor va

fi ușor, căci după esperințele ce le-a făcut fiind în serviciu activă putem să primim în deplină liniște în viitor.

Acest incident a supărat pe „Pesti Naplo“ care dice; „Pöte fie-care să și formeze idea sa asupra archiducelui Albrecht, cum ne-am format noi pe a noastră; dăr nu credem a fi lucru corect și cu tact, a da nutrementă pessimismului în forma unor aserțiuni aruncate cu ușurătate asupra eventualului noroc al armelor noastre.“

Amendele polițienesci.

Atragem atențiunea d-lui căpitan al poliției locale asupra abuzurilor ce se comit une-ori de unii poliști cu arătarea de a se amenda locuitorii pentru neorânduelt privitore la curățenia și la îngrijirea trotoarului dinaintea caselor etc., abuzuri despre care suntem siguri, că d-sa nu are cunoscință.

Primim nenumerate plānger și ne-am convins însine, că organele polițienesci desvöltă de multe ori prea mult zel, așa că nedreptătesc pe mulți cu arătările, că au călcat cutare ori cutare prescriere a statutului.

Se pedepsesc ömeni sub pretext că nu pun nășipă pe dinaintea casei, pe unde nu trec decât ai casei ori rareori altă suflet de om, și pöte câni și pisicile; se pedepsesc sub pretext că a fost lunecus — și încă în dile când a nins din gros — deși pe dinaintea caselor loră nu e trotoarul de umblat al trecătorilor și prin urmare nu se pöte face lunecus; se pedepsesc ömeni, fiind că mătură apa din curte ori törnă apă fără mürdăria pe canalul din uliță, sub pretext că au turnat latură, și altele.

Ne facem datoria aducându aceste cunoscințe d-lui căpitan al poliției cu rugarea, ca să dispună îndăturarea abuzurilor de cu vreme. spre a se evita conflicte neplăcute între poporațiunea ce se simte neindreptățită și între organele polițienesci.

Ateneul român din Bucuresci.

D. C. Esarcu, v.-președintele Ateneului, a cumpărat statua *Invingătorulă*, opera sculptorului român Ionescu Valbudea, care a studiat la Paris, unde talentul său a fost foarte aprețiat, scrie „Unirea“.

Acestă statuă, care măsöră 4 m. și care se află espusă în coridorele Ateneului, fiind destinată să se törne în bronz, a fost esecutată în Roma, unde a fost foarte mult aprețiată de celebri artiști ca Monte Verde și Ferrari.

D-nul Valbudea va începe în curând să esecute două bassoi-reliefe în marmoră, în mărime de 6 m. pe 4 m.

și din cari unul reprezintă *Scința* și celălalt *Poesia*.

Aceste comande sunt făcute de Ateneul român.

Afară de aceste. dola 2—4 ore p. m. se pot vedea la clubul Tinerimea 4 statui, lucrate tot de d. Valbudea.

Petrecere musicală, declamatorică și danț.

Petrecere se va arangia Duminecă, în 17/29 Ianuarie 1888, în sala Hotelului Nr. 1 în folosul școlarilor săraci din Brașovul-vechiu. Bilete de intrare: Locul I: de persönă 80 cr., de familiă 2 fl. Locul II: de persönă 60 cr., de familiă 1 fl. 50 cr. Pe galeria un loc 40 cr. Inceputul la 7¹/₂ ore sora. Comitetul arangiator. Ofertele maritimose se primesc cu mulțămită și se vor chita pe cale diaristică.

Programul: 1. „Eată ziua triumfală“, de V. Humpel, esecutată de corul tinerimii adulte în patru voci. 2. „Albina și frântorul“, dialog de G. Asachi, esecutată de eleve Elena G. Pulu și Epifania N. Balca. 3. „Cămașa fericeii“, poesiă de V. M. Lazar, declamată de Maria G. Voicu. 4. „Uite mamă col'n sat“, arangiată pentru cor de I. Sibian-Gălușcă, esecutată de corul tinerimii adulte. 5. „Mihnea și Baba“, poesiă de Bolintineanu, declamată de Maria Aesente. 6. „Olteneasca“, esecutată solo pe Cello de Ioan Sibian-Gălușcă. 7. „Poporul și pădurea“, poesiă de Greg. Alecsandrescu, declamată de Elena Öancea. 8. „Condānarea strugurelui“, poesiă de Anton Pană, declamată de D. Popa. 9. „Sub această negră stāncă“, arangiată pentru cor de N. Popoviciu, esecutată de corul bărbătescu. Înainte de începerea esecutării programului va cânta orchestra. După producțiune urmază danț. începându cu „Călușarul“ și „Bătuta“.

Eclipsa totală de lună în 16/28 Ianuarie a. c.

Locuitorii Europei și Africii vor vedea poimāne spectacolul unei întunecimi totale de lună. Este cunoscută fiacăruia, că o întunecime de lună se întâmplă, când pământul se aședă tocmai între sora și lună, așa că luna ajunge sub umbra pământului. Acesta se pöte întâmpla numai când luna e plină. Luna își prinesce lumina dela sora și îndată ce intră în umbra pământului i se subtrage această lumină și ea se întunecă pentru toți spectatorii căi pot vedea, prin urmare și pentru aceia, cari s'ar afla în afară de pământ. Însă cu tötă că umbra pământului este de trei ori așa de mare ca luna, această totuși nu se întunecă de tot. Pe câtă timp o parte a discului lunei este luminată de sora, contrastul între partea luminată și neluminată face ca omului să se pară partea cea neluminată cu totul întunecösă; numai după ce luna a intrat cu totul în umbra pământului, se observă amăgirea, căci în loc de a fi nevedută, ea se observă pe cer ca un disc roșu-aramiu; lumina lunei ce-i drept se slăbesce așa de mult, încăt

„FOILETONUL GAZ. TRANS.“

STRĂBUNII NOȘTRI

Novelă istorică
Anul 101 după Christ.

Cartea I. — Pădurea Bersovia.

CAP. I.

Pe riul Străbul, altădată Sargețiu, care și astăzi curge pe lângă vechia capitală a Dacilor, Zarmizegethusa, astăzi Grădiștea, se întindeau surde păduri de goroni, de fagi, de paltini și de gărneță, printre cari numai piciorul sprintenului muntean putea străbate.

Pe o întindere ca de cincispredece pogöne și mai bine, în inima pădurii, stă tăbărită oștea dacă. La depărtări apröpe regulate, dărvarii, sub poruncile Regelui, daseră câte-o pröșcă prin hăgiul nepetrus și scosera cu mare muncă rădecinile din pământ, spre a face astfel luminișuri, în cari se adăposteau taberele la vreme de răboiu.

În fund ömieni poporului său östași de rëndu, comații, cu capetele göle, cu piepturile desfăcute și pöröse, cu ple-

tele pe umeri, se exercitau la mănuirea armelor. Cuțite lungi, infipte în mâner de lemn ori de corn de vită, tăioșe, înțepătore ori întörse la virf; spada subțiratică a călăreților; sabia scurtă cu două tășuri: pumnalul drept; lancea lungă; sulța, arcul, — țacăneau, isbindu-se de scuturi, ori se știrbeau unele de altele, însoțite de scrișnirea dinților, de urlete și grele blăsteme pe capul Romanilor. Unii se luptau cu dröpta și se apöra cu stinga, alții atacau cu stinga și cu dröpta ținö scutul; alții er se duceau örbesce, ținöndu câte o falcă de zimbru său de cal deasupra capului și dändu cu toporul ca cu o bardă. Scuturile loră aveau forma ovală și la cei mai chiaburi erau decorate cu alte scuturi mai mic (pelles), cu arabescuri și simboluri siderale, precum: semilună, stele, coröne cu rađe, etc. Nobilii se deosebeau de östași prin aceea, că cei mai mulți purtau un fel de căciule ödoite, un soiu de bonet frigian mai greoiu, dela cari erau numiți *philophores* de cătră Roman. Ei nu se băteau cu armele de piept, ci trägeau din arcuri, purtändu pe um-

rul stingö tolba săgeților, ori aruncau cu lănci, ori cu prăștii. Diregătorii cei mari ai statului, din cari se alegeau tötöuna 13 boier-rași, erau în prejma Regelui, căutändu să-i asculte poruncile.

Tötă armata era împărțită în cinci regiuni seu cinci corpuri, după cum erau și despărțămintele teritoriale, și fiecare corp în trei divisiuni, după numărul triburilor, așa încăt erau peste tot cincispredece divisiuni, după cele cincispredece triburi mai mari. Locul pe care-lu ocupau ei în taberă corespundea cu locul ce-lu țineau, în fașii lungi, dela munți spre Dunăre, pe pământul Daciei. Astfel, spre Nord, lipite de tururile östei veneau cele trei triburi mai selbatice: Anarți, Teurști și Cistobacii, cu tarabostul lor, vajnicul Bärhală, din orașul Porolison, care avea sub densus alți trei oficeri nobili, șeft de trib; îndată după densus, în linia a doua, veneau: Prendavensii, Patavensii și Kauchensii, cari soseau de prin cetățile Napoca (Clujul), Patavisa (Turda) și de pe la gurile Nistrului și ale Dunării, sub comanda tarabostului Mucapar; apoi, Bși, Burindensii și Cotensii, de prin

orașele Sermizirga (Cicman), Apula (Alba-Iulia) și din câmpie, dela Gura Siretului, sub comanda lui Scorylo, prinț, care avusese un strămoș în tronul Daciei; după densus, în mijlocul taberii, veneau Albochensii, Potulatsensii și Sinsii, cei mai numeroși și mai bogăți, din orașele Zarmizegethusa (Grădiștea), Archidava (probabil Slatina), de pe valea Argeșului, sub ordinele lui Diige, fratele mai mic al Regelui, care și avea ca cea mai înaltă misie paza bălaurului östei, și ca atare era generalisim, — și în sfirșit, Saldensii, Keiagesii și Piefigii de prin cetățile Tierna (Orșova), Drobeta (Turnu-Severin), Tibiseu (probabil Caransebeșul), de pe la gura Tisei, de pe Jiu și de pe Olt, veteranii și eroii armatei, puși de dreptul sub comanda lui Decidar, propriul fiu al Regelui.

Fiecare trib avea și câte un Budala, un fel de nebun idiot, vecinic flământ, care sbiera câtă putea și la răboiu soldații sbierau după el.

În mijlocul acelu loc se ridica o movilă de țeste dușmane, er din ea rășărea o prăjină lungă, în virful căreia

se pot vedea toate stelele pe cerul ca într-o noapte fără lună.

Intunecimea de lună se începe Sâmbătă, în 16 (28) Ianuarie, la 10 ore și 35.7 minute noaptea (după timpul de Viena) Pe timpul acesta luna începe a intra în umbra pământului. La 11 ore 36.3 minute începe intunecimea totală și durează până la 13 ore 14.7 minute. Ți la 14 ore 15.3 minute (după calculul astronomic de 24 ore consecutive) se termină.

Pe când locuitorii pământului voru avea în ziua acesta o eclipsă de lună, eventualii locuitori ai lunii voru vedea o intunecime de soare.

SCRIRI ULTIME.

După o depeșă din Viena publicată de „Journal des Debats,” lumea se aștepta la o vastă revrățire în Bulgaria în luna Februarie. Majoritatea armatei bulgare ar fi câștigată de câtră insurgenți.

„România liberă” spune că din Făgăraș s'a primit în Bucuresci o telegramă, în care se dice, că d-lu locotenent de gendarm Părăianu, trimis în urmărirea lui Ioniță Popa, autorul principal al crimei din strada Dionisie, a plecat în satul Ohaba unde se crede că se găsește urmăritul.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.”

Caransebeșu, 26 Ianuarie. — Alegerea de deputat dietal în cercul Caransebeșu este fixată pe ziua de *Mercuri*, 8 Februarie st. n.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.”)

San-Remo, 26 Ianuarie. Jubileul de 50 de ani alu căsătoriei prințului de coroană germanu s'a sărbătorit în modu festiv.

Paris, 26 Ianuarie. Imputerniciții francezi pentru încheierea tratatului de comerț au fostu rechiamați din Roma

Berlinu, 26 Ianuarie. Ministrul de culte a răspuns la interpelarea Polonilor că eschiderea limbei polone de instrucțiune are de scopu liberarea Polonilor de sub jugulu social și economic. Datoria guvernului este a face din limba germană unu bunu comunu alu tuturor locuitorilor.

DIVERSE.

Eroismul principesei de Muntenegru. În această epocă familia principelui de

Muntenegru locuesce lângă riulu Cerno-vița. care erna se transformă într'unu. cataractu îngrozitoru și șgomotosu. Casa Domnitorului e pe marginea acestui riu. Pe la ultimele zile ale lunei Octomvre, principesa Milena ședea la ferăstră, observându o barcă pe care erau trei femei. De odată barca se răstornă și cele trei femei se acopere în valuri de apă. Principesa pune mâna îndată pe o pușcă, o sloboade dându alarmă, și se repede ea singură pe cea dânteu luntre mergându spre femeile cari căduseră în apă și cari nu se mai vedeau. Servitorii principesei alergară pe dată. Principesa lopătându admirabilu merse spre locul sinistrului, când pe lângă luntre vedu două corpuri, principesa apucă pe unulu și celalaltu unulu din servitorii. Chemați fiindu doctorii, spuseră că femeile erau mörte. Principesa însă ordonă ca să fiă aduse victimele la locuința ei propriă, unde ea însași începă să le frece. Se osteni însă și încetă puțin, când una din ele oftă spunendu încet: „Mi se pare că vedu pe principesa.” Principesa o îmbrățișă cu căldură. După puțin și cealaltă femeia își veni în fire. Ambele au fostu încăldite și îmbrăcate. Victimele care au scăpatu erau surori. A treia, care era nuna lor, s'a înecat.

Doi eroi unguri. Cetim în „Pester Lloyd”: Patria pöte fi liniștită, decă are mulți eroi ca cei doi Măcsoani (locuitori din Makó), cari deunăzile la unu jocu de-a scröfa (Sautanz) s'au rămășit, că unulu ar pută mânca 50 porții de sarmale de vardă, Ți celalaltu — 10 luminari de seu! Amendoi s'au ținutu de vorbă și au câștigatü rămășagul spre bucuria celorlalți öșpeți. Gustosulu animalu, care, despicatü în două părți, atërna de unu cuiu, roși de rușinea concurenților omenesci.

Fömete în Muntenegru. Precum se scrie din Cetinje cătră „Pol. Korr.,” în unele districte ale Muntenegrului e adeverată fömete. Peste 30,000 persoane sunt lipsite de orice mijlocu de traiu. Familia imperială rusă a trimisü o corabia încărcată cu cereale din Odessa ca darü celor lipsiți.

Cinci ömeni asfixiați. În Vișeu-de-josü (Maramureșu), precum se scrie lui „Nemzet,” locuitorulu de acolo Ionu Popu, soția sa, doi copii ai săi și socru-säu au muritü fiindu asfixiați (inecați de gazü) care s'a produsü prin aceea că unu părete alu casei a luatü focu dela coșu (urloiu) și astfel a arsü mai multü timp fără a fi observatü.

Vörstä înaintată. Din Boskowitz, în Moravia se scrie, că în zilele trecute a muritü unu locuitoru cu numele Isosif Mohi în vörstä de o sută douăzeci și șapte de ani (127). Elü lăsă 14 copii, 32 nepoți, 15 strănepoți și 3 străstrănepoți. Dintre fii săi unulu e de 102 ani.

fălăia draco seu steagulu armatei dacice. Dintr'unu ciotü de lemnü, astfelu cioplitü încätu să pară că e o gură de dihanie, se întindea trupulu bălaurului, alcătuitü din stöfe cu felü de felü de color, care tremura în vëntü și se încovăia ca unu șarpe. Dracone Rege-lui avea capulu de bronzü seu de argintü și corpulu de lemnü ușorü, învăluitü în stofă. Când se repedeau Daciü la atacü, stegarulu, unu uriașu câtü Goliatü, biziia printre buze ori șuera printre dinți de se părea că chiar bălaurulu fueră. În jurulu lui se grămădeau muntenii fanatici, alergându cu cuțitele în vëntü, cu pletele săltărețe în jurulu capului, cu opinci de mistrețü în picioare, ori desculți, — ca să nu care-cumva să pună mâna dușmanulu pe steagü. — Bălaurulu regescü fuera singurü.

În drepta și în stânga movilei din care eșă draco, ardeau două ruguri și stau înfipte câte trei sulite, fiindcă se pregătea o slujbă bisericească.

Dincöce de ostași, mai spre fața luminișului, se ridica unu foisorü de ramuri, pe patru stejari, în care stau 13

feciöre, cu Dochia, fiica Domnului, alcătuintü corulu.

Juru împrejurulu câmpului acestuia erau tăbărite cotigü cu boi, ori, la unii, cu bouri, sprintene și ușurele, care la locu șesü mi-ți trânteau țepuși la carâmbi și încăreau ca în vremea cea bună.

Totü jurulu taberii era însemnatü prin prăjinü lungi, ascuțite, în cari putrezeau sângerate capetele frumoșe ale legionarilor romanü.

Căci Decebalü era sălbaticü... Eată-lü:

În colțulu din stânga, la o parte, se vedu doi bolovanü de cremene, răsturnați unulu peste altulu, așa încätu să formeze ca unu tronü, Ți la picioarele lorü unu trunchiu de stejarü trântitü josü. Peste bolovanü și stejarü suntü intinse trei piei de ursü negru.

Decebalü, cu plete lungi pe spate, rasü în frunte, cu două coröne de frunze pe capü: una de aurü bătută cu granate, alta de ștejarü, înfiptă în cealaltă, stă pe tronulu de bolovanü, cufundatü în gânduri. Mâna dreaptă a prinsü, hălăciugă, lunga lui barbă și-și sprijinea capul într'insa. Brațulu. vinjosü, e golü până

Răposatulü a fostu destulü de sdravenu până la mörte, visita biserica în fiecă Duminică și sărbătörea, și numai acum cinci ani începuse a purta ochelari.

Migrațiune de șerpü. Din Kubin, în comitatulu Timișörei. se relateză următorulu casü interesantü: Între Kubin și Szendrö se găsește pe Dunăre așa numita „Insulă a Smederöwei”, cunoscută mai alesü din cauza miiloru de șerpü, ce-și facü acolo somnulü de erna. Acum câteva zile s'a întâmplatü, că vre-o 10,000 de șerpü s'au deșteptatü din somnulü lorü letargicü și au trecutü dincolo pe malulu Serbiei. O mare întindere a Dunării era acoperită cu șerpü călători. În anulü 1875—76 s'a întâmplatü o migrațiune analögă de șerpü din acea insulă. Omenii de acolo, cari își aducü aminte de acestü fenomenü interesantü, explică acesta dicendu, că în acestü anü va fi o inundațiä, ca la anulü 1875—76.

Utilizarea gănilorü în bucătăria. — După ce s'a tăiatü o pasere, o lăsămü unu césü în apă rece; apoi o opărimü, jupuimü etc., o spalămü bine și o punemü la focu într'o ölä cu apă rece și cu ceva sare. După ce amü înlăturatü spuma apei, punemü zarzavatü și lăsămü să fierbă, până ce carnea se pöte lesne desface de öse. Să totü adögămü apă, ca găina să nu stea afară din supă. Apoi totă carnea se desface de öse, se taie möruntü, se amestecă cu unu pătrar kilogramü carne de porcü prospätă, crudă și möruntü tăiată, se pune piperü și ceva cöjă de lămăe tocată, foi de dafinü și sare câtü trebuie; pe urmă se ia o franzelufă, muiată în lapte seu apă, și după ce o störcemü, o amestecămü bine cu cele mai de susü, dimpreună cu unu ou din acestü aluatü formămü franzelufe (10—12 bucăți), le învelimü în pezmëtü cu ou, le cöcemü în untură fierbinte și le servimü la masă ca compotü seu cu mănăcări dulci. În supă se fierbü tăetei cu ou.

Contra gândacilor din pimniță. Diversele insecte de prin pivnițe se potü prăpădi, decă reдемămü de păreți măturü de mestecănu. Töte insectele se urcă bucurosü pe acestă plantă. Din când în când scuturămü măturele spre a călca și ucide animalculele căduțe, seu le muiemü iute în apă fierbinte.

Spre a face petrolü mai bunü punemü în lampă, după mărime, o lingură mică seu mai mare de sare. Acestă sare nu e nevoie să o prenoimü decätü areorü. Se pöte pune chiarü în vasulu cu petrolü o mână de sare și efectulu va fi acelașu. Petrolulu va arde mai luminosü și nu esplodeză așa lesne. („Rösboiulü.)

Leacü pentru ranele vitorulor. Avemü multe leacuri de casă pentru vindecarea ranelorü la vite, însă nici unulu nu e atâtü de folositorü ca celü următorü. Se ia prafü de pușcă și unsöre de porcü

(nesărată). Prafulü se piseză möruntelu și se mestecă cu unsörea, — Ți cu mestecătura acesta se unge rana vitei. Părticelele aflătöre în prafulü de pușcă au o putere antiseptică; adecă împedecă putrețirea ranei, Ți unsörea — vindecă. Decă unu calü de es. la drunü mai lungü, frecându-și picioarele unulu de altulu, s'a vätematü — e destulü alü unge cu mestecătura acesta, care nu numai vindecă. ci și locurile pleșuge le umple cu pörü frumosü și lucitorü. Unii economi au introdusü și datina aceea, că vara ungu corpulu întregü alü calului cu prafü de pușcă mestecatü în unsöre, și apoi ducü calulu la riu si 'lă spală cu săpunü și cu peria. Prin acesta nu numai că primesce calulu o piele frumoșă, netedă, cu pörü lucitorü, — ci va fi feritü pe o vreme lungă și de aculü neplăcutü și otrăvitü alü muscelor.

Logodnă.

D-lu Dr. Demetriu Ciuta, avocatü în Bistrița, și D-șöra Laura Ranta Buticescu: — fidanțați. Bistrița, 17 Ianuarü st. n. 1888.

Rectificare. În Nr. 7 alü „Gaz. Trans.” pag. 1, colöna 1, șirulu 17 de josü, este a se ceti *Gerasimü*, în locü de *Gerașimü*; totü acolo, colöna 2, șirulu 36 de susü, este a se ceti: *stêlpü*, în locü de *sfêlpü*, Ți la șirulu 30 de josü: *Cehulü Silvaniei*, în locü de... *Silvavei* și la șirulu 25 de josü: *Georgiu*, în locü de *Gorgiu*.

Cursulu pieței Brașövu

din 25 Ianuarie st. n. 1888.

Banote romănesci	Cump.	8.44	Vënd.	8.46
Argintü romănescü	..	8.40	..	8.44
Napoleon-d'ori	..	10.—	..	10.03
Lire turcesci	..	11.30	..	11.35
Imperiali	..	10.30	..	10.35
Galbinü	..	5.90	..	5.96
Seris. fonic. „Albina“ 6%	..	101.—	..	102.—
„5%”	..	98.—	..	99.—
Ruble Rusesci	..	109.5	..	109.25
Discontulu	..	6 1/2—8%	pe anu	

Cursulu la bursa de Viena

din 25 Ianuarie st. n. 1888.

Renta de aurü 5%	..	97.30
Renta de hărtia 5%	..	83.45
Imprumutulü căiloru ferate ungare	..	148.—
Amortisarea datoriei căiloru ferate de östü ungare (1-ma emisiune)	..	94.50
Amortisarea datoriei căiloru ferate de östü ungare (2-a emisiune)	..	124.50
Amortisarea datoriei căiloru ferate de östü ungare (3-a emisiune)	..	110.75
Bonuri rurale ungare	..	104.25
Bonuri cu clasa de sortare	..	104.25
Bonuri rurale Banatü-Timișu	..	104.50
Bonuri cu cl. de sortare	..	103.50
Bonuri rurale Transilvane	..	104.—
Bonuri croato-slavone	..	102.—
Despăgubirea pentru dijma de vinü ungurescu	..	99.50
Imprumutulü cu premiulu ungurescü	..	119.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	..	122.76
Renta de hărtia austriacă	..	78.55
Renta de argintü austriacă	..	80.90
Renta de aurü austriacă	..	109.10
Acțiunile băncei austro-ungare	..	136.25
Acțiunile băncei de creditü ungar.	..	865.—
Acțiunile băncei de creditü austr.	..	272.75
Argintü — Galbinü împărătesci	..	5.96
Napoleon-d'ori	..	10.02 1/2
Mărci 100 imp. germane	..	62.20
Londra 10 Livres sterlinge	..	126.65

Editorü și Redactorü responsabilü: **Dr. Aurel Mureșianu.**

la umөрü, căci într'unu minutü de mână și-a spintecatü măneca cămeșii de inu môle de Pergamü și a înodat'ö tocmai susü. E omü maturü, mare la statură, cărnü, cu sprăncene stuföșe și crudü la privire.

Imprejurulu lui tacü toți. Buzduganulu, rămasü în tronulu Daciei din nemü în nemü, e de cornü de cerbü, cu o rotocolă în capü câtü e osulu din fruntea dobitocului, scrisü cu feluri de chipuri și țintuitü spre mănערü cu pietre. E greu ca de fierü. Elü stă strântitü la picioarele tronului, pe pielea de ursü, și împărțesce pe din două scaunulu Daciei cu stăpănulü seu.

Dela *Burebiste*, căruia i l'a adusü dea unü pustnicü dintr'o peșteră, a înotatü de multe ori în creerü de dușmanü seu chiar de Dacü, când domnulü era măniosü. Sub Duras se mai muiase. Dér a vrutü Zalmolese să-lü pue în mâna lui Decebalü, și de atunci e bine. Nimeni nu are dreptulu să-lü atingă decätü Regele Daciei.

La drepta Domnului stă fiulü seu *Decidar*, ténערü, cruntü și sălbaticü ca și părintele seu, dér fără mintea aceluia.

În fața lui, înțeleptulu preotü *Vezinas*, omü adencü în ale șciinței timpului, cetitorü pe stele și inițiatü de învățați din Frigia în misterele cultului Sörelui, care, împreună cu Decebalü și cu buzduganul aceluia, ocărmueau trebile Daciei. La spatele lui *Vezinas*, 12 preoți caștrați, păzitori ai Cultulei *Sulci*, îmbrăcați în stöfe grele de Pergamü și pălărieți, sunători din fluere și trimbițe. În stânga Domnului, 13 boeri mari, cu *Diige*, fratele seu, rași în frunte, îmbrăcați: unii cu zale metalice urzite din inele de fierü, alții cu pieptare de bronz ca ale legionarilor romanü, seu acoperiți cu solzi strălucitori, și purtând lângă dinșii scuturile. Acestă îmbrăcăminte o aveau însă numai ofițerii cari țineau de familia regală seu cari erau șefi de triburi. Ei se numeau în generalü *Zarabi*, Ți nobili ceilalți se numeu *Taraboști*. În spatele tronului, 13 femei cu copii, cari din poruncă erau aduse acolo, și nu îndrăzneau să se arate ochiului stăpănitorului.

(Va urma.)

